

שבט התשע"ד

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

העבודות בהפטרה ובפרשה

לפרשת משפטים (על פי שיעורים של הרבנית שרון רימון ופרופ יהודה אליצור)

2. מלכים ב', כ"ד, ח'-י"ז:

ח בן-שמונה עשרה שנה יהויכין ממלכו ושלשה חודשים מלך בירושלם ושם אמו נחשפא בת-אלנתן מירושלם. ט ויעש הרע בעיני ה' ככל אשר-עשה אביו. י בעת ההיא עלה (עלו) עבדי נבכדנאצר מלך-בבל ירושלם ותבא העיר במצור. יא ויבא נבכדנאצר מלך-בבל על-העיר ועבדיו צרים עליה. יב ויצא יהויכין מלך-יהודה על-מלך בבל הוא ואמו ועבדיו ושָרְיו וסָרִיסוֹ ויקח אתו מלך בבל בשנת שמונה למלכו. יג ויצא משם את-כל-אוצרות בית ה' ואוצרות בית המלך ויקצץ את-כל-כלי הזהב אשר עשה שלמה מלך-ישראל בהיכל ה' כאשר דבר ה'. יד והגלה את-כל-ירושלם ואת-כל-השרים ואת כל-גבורי החיל עשרה (עשרת) אלפים גולה וכל-החרש והמסגר לא נשאר זולת זולת עם-הארץ. טו ויגל את-יהויכין בבבלה ואת-אם המלך ואת-נשי המלך ואת-סָרִיסוֹ ואת אולי (אילי) הארץ הזלף גולה מירושלם בבבלה. טז ואת כל-אנשי החיל שבעת אלפים והחרש והמסגר אלף הכל גבורים עשי מלחמה ויביאם מלך-בבל גולה בבבלה. יז וימלך מלך-בבל את-מתניה דוד תחתיו ויסב את-שמו צדקיהו.

3. מלכים ב' כ"ה א-ב:

(א) ויהי בשנת התשיעית למלכו בחדש העשירי בעשור לחדש בא נבכדנאצר מלך בבל הוא וכל חילו על ירושלם ויחן עליה ויבנו עליה דִּיק סביב: (ב) ותבא העיר במצור עד עשתי עשרה שנה למלך צדקיהו:

4. ירמיהו, ל"ז:

(ה) וחיל פרעה יצא ממצרים וישמעו הפשדים הצרים על ירושלם את שמעם ויעלו מעל ירושלם: ...הנה חיל פרעה היצא לכם לעזרה שב לארצו מצרים: (ח) וישבו הפשדים ונלחמו על העיר הזאת ולכדה ושרפה באש: (ט) זה אמר ה' אל תשאו נפשתיכם לאמר הלך ילכו מעלינו הפשדים פי לא ילכו: (י) פי אם הפיתם כל חיל פשדים הנלחמים אתכם ונשארו בם אנשים

1. ירמיהו פרק ל"ד:

(ח) הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' אחרי כרת המלך צדקיהו ברית את כל העם אשר בירושלם לקרא להם דרו: (ט) לשלח איש את עבדו ואיש את שפחתו העברי והעבריה חפשים לבלתי עבד בם ביהודי אחיהו איש: (י) וישמעו כל השרים וכל העם אשר באו בבית לשלח איש את עבדו ואיש את שפחתו חפשים לבלתי עבד בם עוד וישמעו וישלחו: (יא) וישבו אחרי כן וישבו את העבדים ואת השפחות אשר שלחו חפשים ויכבשום לעבדים ולשפחות:

(יב) ויהי דבר ה' אל ירמיהו מאת ה' לאמר: (יג) זה אמר ה' אלוקי ישראל אנכי כרתי ברית את אבותיכם ביום הוצאי אותם מארץ מצרים מבית עבדים לאמר: (יד) מקץ שבע שנים תשלחו איש את אחיו העברי אשר ימכר לך ועבדך שש שנים ושלחתו חפשי מעמך ולא שמעו אבותיכם אלי ולא הטו את אזנם: (טו) ותשבו אתם היום ותעשו את הישר בעיני לקרא דרו איש לרעהו ותכרתו ברית לפני בבית אשר נקרא שמי עליו: (טז) ותשבו ותחללו את שמי ותשבו איש את עבדו ואיש את שפחתו אשר שלחתם חפשים לנפשם ותכבשו אתם להיות לכם לעבדים ולשפחות: (יז) לכן זה אמר ה' אתם לא שמעתם אלי לקרא דרו איש לאחיו ואיש לרעהו הנני קרא לכם דרו נאם ה' אל החרב אל הדבר ואל הרעב ונתתי אתכם לזועה לכל ממלכות הארץ: (יח) ונתתי את האנשים העברים את ברתי אשר לא הקימו את דברי הברית אשר כרתו לפני העגל אשר כרתו לשנים ויעברו בין בתריו: (יט) שרי יהודה ושרי ירושלם הסורסים והכהנים וכל עם הארץ העברים בין בתרי העגל: (כ) ונתתי אותם בידי איביהם ובידי מבקשי נפשם והיתה נבלתם למאכל לעוף השמים ולבהמת הארץ: (כא) ואת צדקיהו מלך יהודה ואת שריו אתו בידי איביהם ובידי מבקשי נפשם ובידי חיל מלך בבל העלים מעליכם: (כב) הנני מצוה נאם ה' והשבתיים אל העיר הזאת ונלחמו עליה ולכדה ושרפה באש ואת ערי יהודה אתן שממה מאין ישוב:

והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אֲדָנִי אֶת אֲזָנִי
במרצע ועבדו לעלם:

14. קידושין כב:

רבן יוחנן בן זכאי היה דורש את המקרא הזה כמין
חומר: מה נשתנה אֶזֶן מכל אברים שבגוף? אמר
הקב"ה: אֶזֶן ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי
"כי לי בני ישראל עבדים" - ולא עבדים לעבדים, והלך
זה וקנה אדון לעצמו - ירצע.

15. ויקרא כ"ה:

(י) וקדשֶׁתֶם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וקראתם דְּרוֹר
בְּאֶרֶץ לְכָל יֹשְׁבֵיהָ יוֹבֵל הוּא תהיה לְכֶם וּשְׁבַתֶם אִישׁ אֶל
אֲחֻזָּתוֹ וְאִישׁ אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשׁוּבוּ: ...

(לט) וְכִי יִמְוָד אֲחִיד עִמָּךְ וְנִמְכַר לָךְ לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבַדְתָּ
עֶבֶד: (מ) כְּשֹׁכִיר כְּתוֹשֵׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד שְׁנַת הַיָּבֵל יַעֲבֹד
עִמָּךְ: (מא) וַיֵּצֵא מֵעִמָּךְ הוּא וּבְנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ
וְאֶל אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּבוּ: (מב) כִּי עֲבָדֵי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִמְכְרוּ מִמִּכְרַת עֶבֶד:

מְדַקְרִים אִישׁ בְּאֵהָלוֹ יִקוּמוּ וְשָׂרְפוּ אֶת הָעִיר הַזֹּאת
בְּאֵשׁ:

5. מלכים ב' כ"ה, ג ט-י"א:

(ג) בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ וַיִּחַזַּק הָרֶעִב בְּעִיר וְלֹא הָיָה לָחֶם לְעַם
הָאָרֶץ: (ד) וַתִּבְקַע הָעִיר: ...

(ט) וַיִּשְׂרַף אֶת בֵּית ה' וְאֶת בֵּית הַמִּלֶּךְ וְאֶת כָּל בְּתֵי
יְרוּשָׁלַם וְאֶת כָּל בֵּית גְּדוֹל שָׂרָף בְּאֵשׁ: (י) וְאֶת חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלַם סָבִיב נָתְצוּ כָּל חֵיל פְּשָׁדִים אֲשֶׁר רַב טַבָּחִים:
(יא) וְאֶת יְתֵר הָעַם הַנְּשָׂאֲרִים בְּעִיר וְאֶת הַנְּפִלִים אֲשֶׁר
נָפְלוּ עַל הַמִּלֶּךְ בָּבֶל וְאֶת יְתֵר הַהֶמוֹן הַגָּלָה נְבוֹזַרְאֲדָן רַב
טַבָּחִים:

6. ירמיהו כ"א י"ב:

(יב) כֹּה אָמַר ה' דִּינּוֹ לִבְקֹר מִשְׁפָּט וְהִצִּילוּ גְזוֹל מִיַּד
עוֹשֶׂק פֶּן תִּצָּא כְּאֵשׁ חֲמָתִי וּבַעֲרָה וְאִין מִכְבָּה מִפְּנֵי רַע
מַעֲלֵלֵיכֶם:

7. ירמיהו כ"א פסוקים ו' י':

"והכיתי את יושבי העיר הזאת... כי שמתי פני בעיר
הזאת לרעה ולא לטובה נאום ה' ביד מלך בבל תנתן
ושרפה באש"

8. ירמיהו ל"ח י"ז:

"כה אמר ה'... אם יצא תצא אל שרי מלך בבל וחיתה
נפשך והעיר הזאת לא תשרף באש"

9. פסוק י"ז מציג את החטא ועונשו כמידה כנגד מידה:

החטא	העונש
אתם לא שמעתם אלי	הנני
לקרוא דרור	קורא לכם דרור נאום ה'
איש לאחיו ואיש לרעהו	אל החרב אל הדבר ואל הרעב

10. שמות כ"א:

(א) וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִּׂים לִפְנֵיהֶם: (ב) כִּי תִקְנֶה
עֶבֶד עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעַת יֵצֵא לְחַפְּשֵׁי חֲנָם:

11. שמות כ"ד:

(ד) וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת כָּל דְּבָרֵי ה' וַיִּשְׁכֵם בְּבִקְר וַיָּבִין מִזְבַּח
תַּחַת הָהָר וּשְׁתִּים עֶשְׂרֵה מִצְבֵּה לְשָׁנִים עֶשֶׂר שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל: (ה) וַיִּשְׁלַח אֶת נְעָרָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֲלֵת
וַיִּזְבְּחוּ זִבְחִים שְׁלָמִים לַה' פָּרִים: (ו) וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי
הַדָּם וַיִּשְׂם בְּאֹגְנוֹת וְחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ: (ז) וַיִּקַּח
סֶפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דָּבַר ה'
נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע: (ח) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרַק עַל הָעָם
וַיֹּאמֶר הִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת ה' עִמָּכֶם עַל כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

12. שמות כ' ב':

אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
עֲבָדִים.

13. שמות כ"א ה-ו:

(ה) וְאִם אָמַר יֹאמֶר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנָי אֶת אֲשֵׁתִי
וְאֶת בְּנֵי לֹא אֵצֵא חֲפְּשִׁי: (ו) וְהִגִּישׁוּ אֲדֹנָיו אֶל אֱלֹהֵים